

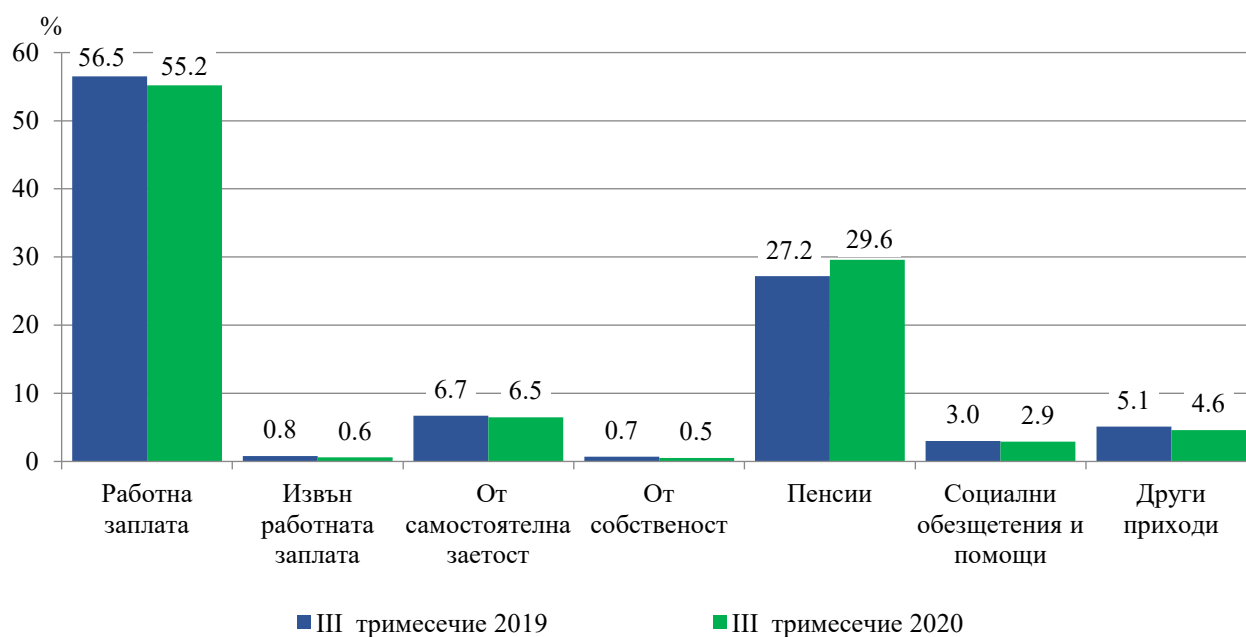
ДОХОДИ, РАЗХОДИ И ПОТРЕБЛЕНИЕ НА ДОМАКИНСТВОТА ПРЕЗ ТРЕТОТО ТРИМЕСЕЧИЕ НА 2020 ГОДИНА

Доходи на домакинствата

Общият доход средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2020 г. е 1 754 лв. и спрямо същия период на 2019 г. се повишава с 2.2%.

В структурата на общия доход с най-висок относителен дял е доходът от работна заплата (55.2%), следван от доходите от пенсии (29.6%) и от самостоятелна заетост (6.5%). Спрямо третото тримесечие на 2019 г. относителният дял на дохода от пенсии нараства с 2.4 процентни пункта, доходите от работна заплата намаляват с 1.3 процентни пункта, а от самостоятелна заетост и извън работната заплата намаляват с по 0.2 процентни пункта.

Фиг. 1. Структура на общия доход на домакинство през третото тримесечие на 2019 и 2020 година

В номинално изражение през третото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. доходите средно на лице от домакинство по източници на доход се променят, както следва:

- Доходът от **работна заплата** остава непроменен - 969 лева.
- Доходът от **самостоятелна заетост** намалява от 115 на 114 лв. (с 0.7%).
- Доходите от **пенсии** нарастват от 467 на 519 лв. (с 11.1%).
- Доходите от **социални обезщетения и помощи** намаляват от 51 на 50 лв. (с 1.6%).

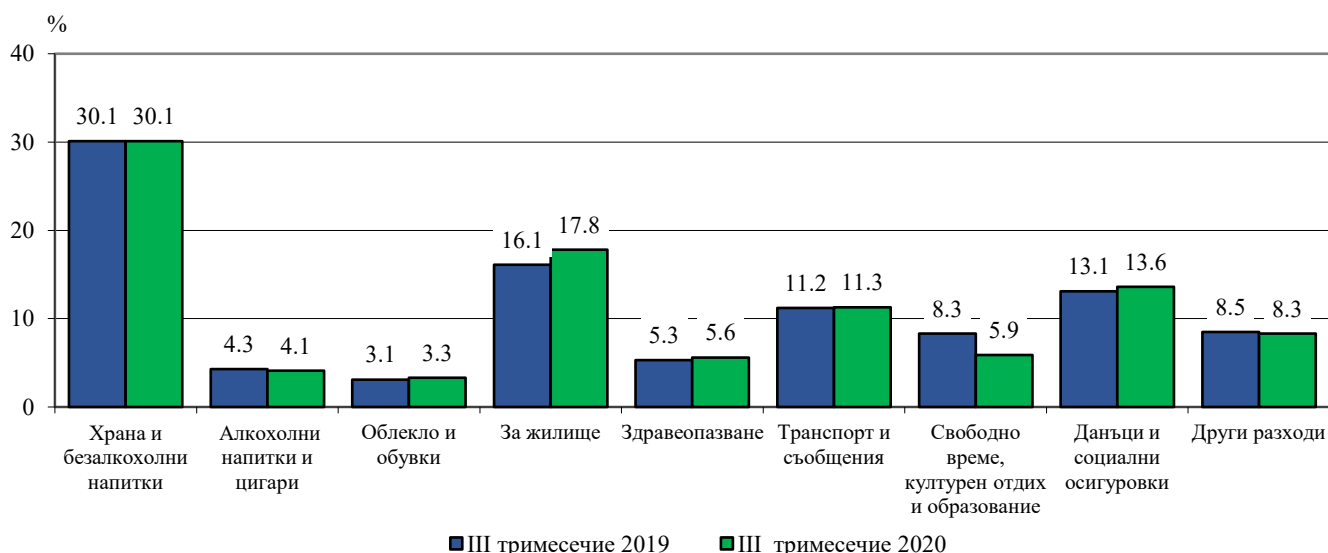
През третото тримесечие на 2020 г. относителният дял на **паричния доход** на домакинствата в общия доход е 99.0%, а делът на дохода от натура - 1.0%.

Разходи на домакинствата

Общият разход на лице от домакинство през третото тримесечие на 2020 г. е 1 570 лв. и намалява с 0.8% спрямо същото тримесечие на 2019 година.

В структурата на общия разход с най-голям относителен дял са разходите за храна и безалкохолни напитки (30.1%), следвани от разходите за жилище (17.8%), данъци и социални осигуровки (13.6%) и разходите за транспорт и съобщения (11.3%). Спрямо третото тримесечие на 2019 г. относителният дял на разходите за храна и безалкохолни напитки остава непроменен, а разходите за жилище нарастват с 1.7 процентни пункта. Намалява относителният дял на разходите за свободно време, културен отдих и образование - с 2.4 процентни пункта, и за алкохолни напитки и цигари - с 0.2 процентни пункта.

Фиг. 2. Структура на общия разход на домакинство през третото тримесечие на 2019 и 2020 година

Като абсолютни стойности през третото тримесечие на 2020 г. в сравнение със същото тримесечие на 2019 г. видовете разходи средно на лице от домакинство се променят, както следва:

- Разходите за **храна и безалкохолни напитки** намаляват от 476 на 472 лв. (с 0.9%).
- Разходите за **алкохолни напитки и цигари** намаляват от 68 на 64 лв. (с 6.6%).
- Разходите за **облекло и обувки** нарастват от 49 на 52 лв. (с 8.0%).
- Разходите за **жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане на дома)** нарастват от 254 на 279 лв. (с 9.7%).
- Разходите за **здравеопазване** нарастват от 84 на 89 лв. (с 5.3%).
- Разходите за **транспорт и съобщения** остават непроменени - 178 лева.
- Разходите за **свободно време, културен отдих и образование** намаляват от 131 на 92 лв. (с 29.3%).

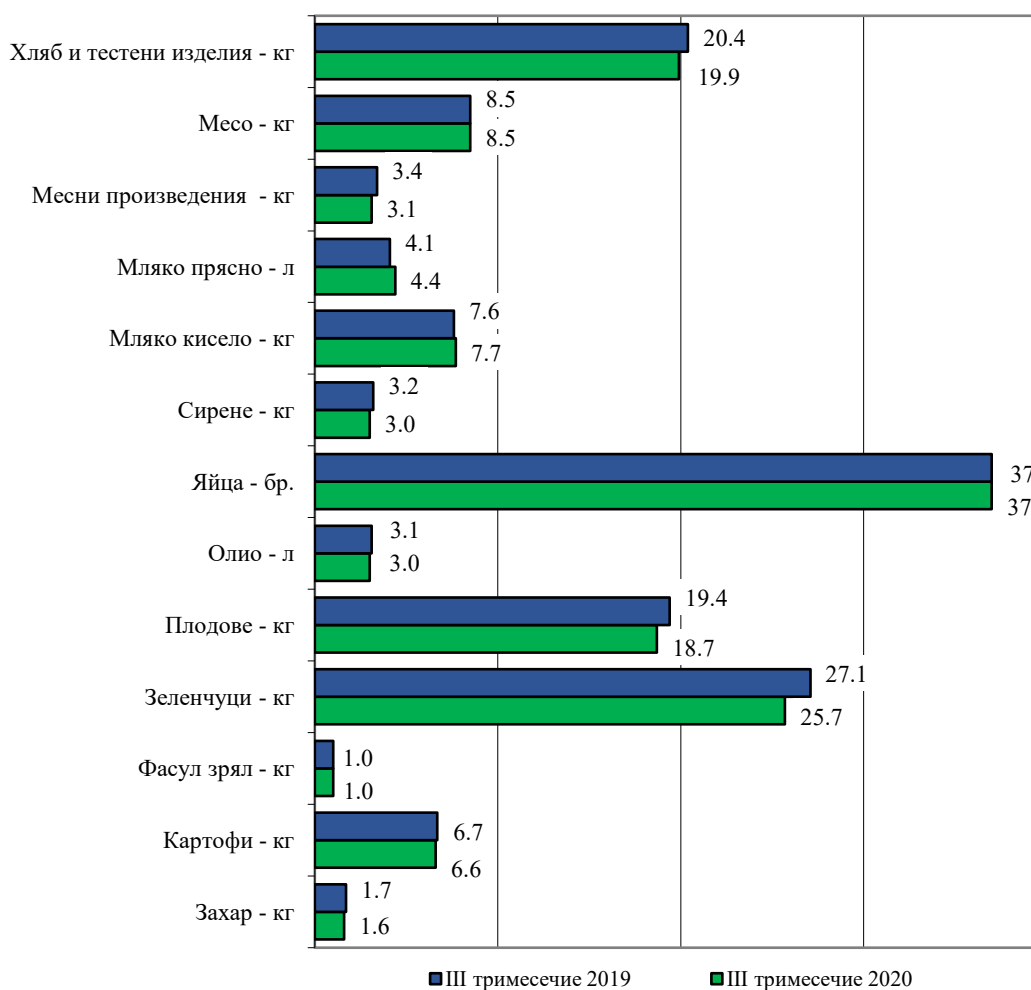
- Разходите за данъци и социални осигуровки се увеличават от 208 на 214 лв. (с 2.8%).

Потребление на домакинствата

През третото тримесечие на 2020 г. **потреблението на основни хранителни продукти** средно на лице от домакинство се променя в сравнение със същото тримесечие на 2019 г., както следва:

- Увеличава се потреблението на прясно мляко - от 4.1 на 4.4 л, и на кисело мляко - от 7.6 на 7.7 килограма.
- Намалява потреблението на: хляб и тестени изделия - от 20.4 на 19.9 кг, плодове - от 19.4 на 18.7 кг, зеленчуци - от 27.1 на 25.7 кг, месни произведения - от 3.4 на 3.1 кг, и сирене - от 3.2 на 3.0 килограма.
- Без промяна остава потреблението на месо, яйца и зрял фасул.

Фиг. 3. Потребление на основни хранителни продукти средно на лице от домакинство през третото тримесечие на 2019 и 2020 година

Методологични бележки

Данните са получени от **тримесечното** Наблюдение на домакинските бюджети. Наблюдението е репрезентативно, като се използва случайна извадка от 3 060 домакинства.

Обикновено домакинство образуват две или повече лица, които живеят в едно жилище или в част от жилище, хранят се заедно и имат общ бюджет, независимо от това дали имат роднински връзки помежду си. Домакинство е и едно лице, което живее самостоятелно, храни се отделно и има свой отделен бюджет.

Колективните домакинства не са обект на изучаване на домакинските бюджети.

Основните показатели за доходите, разходите и потреблението се оценяват **тримесечно и годишно** и се представят под формата на средни величини и относителни дялове.

Доходите на домакинствата в пари и натура включват доходите на всички членове на домакинството от работна заплата, пенсии, самостоятелна заетост, обезщетения за безработни, социални помощи и други. Включват се и други доходи, общи за домакинството, като регулярни или еднократни трансфери от други домакинства и продажби на имущество.

Разходите на домакинствата включват разходите за храна, напитки, тютюневи изделия, жилище (вода, електроенергия, отопление, обзавеждане и поддържане), транспорт, съобщения, здравеопазване, данъци, социални осигуровки и други.

Потреблението средно на лице от домакинство представлява количествата консумирани хранителни продукти и напитки при домашни условия и не включва консумацията в заведения за обществено хранене.

Подробна информация за Наблюдението на домакинските бюджети и резултатите от него са публикувани на сайта на НСИ (<http://www.nsi.bg>) в рубриката „Доходи, разходи и потребление на домакинствата“ и в Информационната система ИНФОСТАТ.

Приложение

Таблица 1

Общ доход на домакинствата по източници на доходи за третото тримесечие на 2019 и 2020 година

Източници	Трето тримесечие 2019			Трето тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ доход	100.0	3726.39	1715.60	100.0	3820.78	1753.55
<i>Брутен общ доход</i>	<i>96.0</i>	<i>3577.56</i>	<i>1647.08</i>	<i>96.6</i>	<i>3692.25</i>	<i>1694.56</i>
Работна заплата	56.5	2104.58	968.93	55.2	2110.95	968.82
Извън работната заплата	0.8	31.15	14.34	0.6	23.86	10.95
От самостоятелна заетост	6.7	250.08	115.13	6.5	249.01	114.29
От собственост	0.7	25.11	11.56	0.5	20.83	9.56
Пенсии	27.2	1014.54	467.09	29.6	1130.79	518.98
Обезщетения за безработни	0.2	9.15	4.21	0.6	22.77	10.45
Семейни добавки за деца	1.3	46.65	21.48	1.2	45.90	21.07
Други социални помощи	1.5	55.62	25.61	1.1	41.30	18.95
Регулярни трансфери от други домакинства	1.1	40.68	18.73	1.2	46.84	21.50
<i>Приходи от продажби</i>	<i>0.2</i>	<i>7.49</i>	<i>3.45</i>	<i>0.2</i>	<i>6.40</i>	<i>2.94</i>
<i>Други приходи</i>	<i>3.8</i>	<i>141.34</i>	<i>65.07</i>	<i>3.2</i>	<i>122.13</i>	<i>56.05</i>
Изтеглени спестявания	x	126.34	58.16	x	145.70	66.87
Заеми и кредити	x	14.32	6.59	x	12.13	5.57

Таблица 2

Общ разход на домакинствата по групи разходи за
третото тримесечие на 2019 и 2020 година

Групи разходи	Трето тримесечие 2019			Трето тримесечие 2020		
	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.	структура - %	средно на домакинство - лв.	средно на лице - лв.
Общ разход	100.0	3437.32	1582.52	100.0	3420.21	1569.71
<i>Потребителски общ разход</i>	82.6	2840.93	1307.94	82.4	2819.82	1294.16
Храна и безалкохолни напитки	30.1	1034.38	476.22	30.1	1028.70	472.12
Алкохолни напитки и тютюневи изделия	4.3	147.96	68.12	4.1	138.64	63.63
Облекло и обувки	3.1	105.38	48.52	3.3	114.20	52.41
Жилища, вода, електроенергия и горива	12.6	433.00	199.35	14.2	484.24	222.24
Жилищно обзавеждане и поддържане на дома	3.5	118.99	54.78	3.6	123.47	56.66
Здравеопазване	5.3	182.69	84.11	5.6	192.94	88.55
Транспорт	7.0	240.97	110.94	6.7	230.43	105.76
Съобщения	4.2	145.40	66.94	4.6	156.69	71.91
Свободно време, културен отдих и образование	8.3	284.22	130.85	5.9	201.45	92.46
Разнообразни стоки и услуги	4.3	147.94	68.11	4.4	149.05	68.41
<i>Данъци</i>	5.4	187.22	86.19	5.6	191.72	87.99
<i>Социални осигуровки</i>	7.7	265.33	122.16	8.0	274.93	126.18
<i>Регулярни трансфери към други домакинства</i>	0.8	25.89	11.92	0.9	29.68	13.62
<i>Други разходи</i>	3.4	117.95	54.30	3.0	104.07	47.76
Влог	x	254.86	117.33	x	254.53	116.82
Изплатен дълг и даден заем	x	67.34	31.00	x	67.72	31.08